

ОСОБЛИВОСТІ ПРОСТОРОВОГО ІНТЕЛЕКТУ ВІЙСЬКОВИХ ПОЖЕЖНИХ

УДК 159.943:614.8

Цокота В.Р., асп.,
Національний аерокосмічний
університет
ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

Постановка проблеми. Автори сучасних психологічних досліджень в галузі інтелекту відмічають низьку цінність тестів інтелекту для прогнозування ефективності професійної діяльності в надзвичайних умовах. Це пов'язано з тим, що професійна діяльність під час ризику для життя, менш контрольована, а результат характеризується високою «ціною» помилки та диференційовано не за рівнем. Для побудови дієвої системи професійно-психологічного відбору військових пожежних потрібен аналіз основних компонентів інтелекту, від яких залежить ефективність професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На основі аналізу літератури виявлено, що одним з складових чинників що детермінують ефективність професійної діяльності військового пожежного є розвинена сфера просторового інтелекту. Як вказує В.Н. Дружинін індивід з високим рівнем розвитку просторового інтелекту найімовірніше володітиме високим рівнем розвитку загального інтелекту, при цьому рівень просторового інтелекту визначає ефективність навчання по предметам природно-гуманітарного циклу (біологія, географія і ін.) і фізико-математичного циклу. Які в свою чергу складають основу діяльності військового пожежного.

При цьому тести просторового інтелекту, які використовуються під час професійно-психологічного відбору діагностують тільки теоретичні аспекти інструктивних здібностей. Особливості просторового інтелекту та взаємозв'язок виконання практичних та теоретичних завдань у представників високонебезпечних професій не досліджувалася.

Виклад основного матеріалу. Вибірка, на якій проводилося дослідження, представлена військовими пожежним. Загальна кількість обстежуваних - 342 чоловіки, які пройшли програму підготовки та

перепідготовки пожежній справі у військовій частині А1705, середній вік досліджуваних складає 20 років. Методики: комплекс конструктивних субтестів тесту структури інтелекту (TSI) Р. Амтхауера (просторова уява та просторове узагальнення), тест спеціальних здібностей «Куб Лінка». Кореляційний аналіз проводився з допомогою програми SPSS 15.

Таблиця № 1

Результати кореляційного аналізу просторової уяви та просторового узагальнення та часу виконання тесту «Куб Лінка»

Параметри	Просторова уява	Просторове узагальнення
Час виконання тесту «Куб Лінка»	- 0,271**	- 0,126**

Примітка. ** – $p \leq 0,01$

Коефіцієнт кореляції Кендалла субтестів тесту структури інтелекту (TSI) Р. Амтхауера просторова уява та просторове узагальнення дорівнює 0,08 при рівні значущості $p \leq 0,05$. Військові пожежні, які набрали вищі результати по конструктивних субтестів тесту структури інтелекту (TSI) Р. Амтхауера, витрачають менше часу на збирання «Кубу Лінка». З нашої точки зору це демонструє однорідність просторового інтелекту військових пожежних, що дозволяє втілювати у життя теоретичні моделі, якими вони оперують для ефективної професійної діяльності.

Висновки: Розроблена модель просторового інтелекту військових пожежних, яка включає конструктивні здібності теоретичного і практичного плану. Яка характеризується наступними особливостями: 1) незалежністю вмісту і операцій від ситуаційного контексту; 2) можливістю втілювати уявні операції на практиці; 3) інваріантністю операції відносно простору; 4) швидкістю виконання операцій. Використання даної моделі в рамках професійно-психологічного відбору надає можливість прогнозування не лише природно-технічної, але і загальнонаукової обдарованості військових пожежних.

Психологія безпеки
...одо забезпечення безпеки
...равматизму при сучасному
...адміністративними й іншими
...думачиться як застосування
...подорожей. Робота при
...властивостей і аналізу ризиків
...для різних видів туризму
...індустрії. У структурі по
...групи компонентів: психологія
...умови безпеки.

У процесі подорожі
...змінюється, що викликає
...подолати ускладнення, я
...стан психічної напруженості
...пізнання й задоволення
...Перевищення критичного
...повної втрати сприйнятливості
...адаптаційному синдромі
...різке збільшення числа
...ресурсів організму.

Критичні форми поведінки
...діяльності різного ступеня
...жвавість і координація
...поводження й інші не